

HHHHH

Často u nás slyšíme nářky, jak málo hrají naši pianisté Smetanu, a ještě méně pak Dvořáka. Ale Zdeněk Fibich (1850–1900), poslední z trojice nejvýznamnějších českých romantiků, je na tom zjevně nejhůř: jeho klavírní skladby nehraje téměř nikdo. Na fibichovském CD **Tomáše Víška** máme nyní vzácnou příležitost slyšet jednak Fibichovy rané kompozice, jednak dva skladatelsky vrcholné klavírní cykly. *Jaro*, op. 1 napsal Fibich v lednu 1865, krátce po svých čtrnáctých narozeninách. Půvabná, melodicky nápaditá skladba připomíná svou dikcí nejspíš Mendelssohnovy *Písně beze slov*. V *Lístcích do památníku*, op. 2 nalezneme pět drobných skladeb schumannovského ražení, které vytvořil mladý Fibich mezi lety 1865–1866. Tomáš Víšek hraje obě tato Fibichova raná díla velmi citlivě a „romanticky“ – s hojnými velkými rubaty, která se mi však, přiznávám, v některých místech zdála být už trochu „za hranou“. Zato další dvě skladby, *Scherzo e moll*, op. 4 (1866) a *Scherzo Es dur*, sine op. (1871) jsou ve Víškově podání už naprosto přesvědčivé: vtipné, vzdušné a neobyčejně svěží ve výrazu. Dva závažné klavírní cykly, které následují po těchto juveniliích, představují Fibicha už jako vyžralého autora. Sedmidílný cyklus *Z hor*, op. 29 (1887) reflektuje Fibichův obdiv k horám i jeho hluboký vztah k přírodě vůbec. Všechny věty tohoto cyklu jsou uvedeny verši J. Vrchlického, které Fibich povětšinou vybral z jeho *Cesty v Alpách*. Ve Víškově okouzlivícím přednesu nelze tento cyklus vnímat jinak než jako čistou poezii v tónech. Fibichovu klavírní tvorbu uzavírá cyklus *Malířské studie*, op. 56, který skladatel dokončil v předposledním roce svého života. Pět skladeb inspirovaných malbami proslulých světových malířů se vyznačuje neotřelou nástrojovou sazbou, zároveň ale také klade na interprety mimořádně velké technické nároky. Tady je Tomáš Víšek zjevně ve svém živlu – každá věta se pod jeho prsty proměňuje v sugestivní hudební obraz. Z Ruydalovy *Lesní samoty* dýchá klid, do něhož halasně vtrhnou lovci honící vysokou. Naprosto neodolatel-

ný je ve Víškově pojetí následující humorný, bizarně rustikální Brueghelův *Spor masopustu s postem*. V polyfonně komponovaném *Tanci blažených* od Fra Angelica pianista doslova čaruje se zvukovými barvami – klavír mu mnohdy zní jako nebesky něžné varhanní rejstříky. A další zvuková kouzla uslyšíme v Correggiově obrazu *Jó a Jupiter*, jehož rafinované harmonie získaly díky Víškově bohatě nuancovanému úhozu barevnost téměř až impresionistickou. Pětici obrazů uzavírá Watteauova *Zahradní slavnost*. Fibich stylizoval tuto větu jako reminiscenci na barokní taneční suitu a Tomáš Víšek ji hraje průzračně jako hudbu Rameauovu či Couperinovu. K atraktivnosti Víškova fibichovského projektu přispívá i vzorově zpracovaný booklet s fundovaným průvodním textem **Víta Roubíčka**, Vrchlického verši k cyklu *Z hor* a s vtipným, živě stylizovaným osobním vyznáním Tomáše Víška.

Věroslav Němec